

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/180/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7921203230
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viktória Midová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7921203230.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viktórie Midovej a sudkýň JUDr. Andrey Galdunovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu: A. B. C., D., nar. X.X.XXXX, bytom v C., E. XX, proti žalovaným: 1. F. G., nar. XX.X.XXXX, bytom v Bratislave, Leopolda Jablonku 7461/7, 2. B. H., nar. X.X.XXXX, bytom v F., I. XXXX/X, žalované zastúpené JUDr. Zuzanou Gazdičovou, advokátkou, so sídlom v Trebišove, M. R. Štefánika 2393/29, o nahradenie prejavu vôle na uzavretie kúpnej zmluvy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trebišov sp.zn. 14C/19/2021 zo dňa 18. apríla 2023

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Trebišov č.k. 14C/19/2021-157 v napadnutom výroku I. o zamietnutí žaloby voči žalovanej v 1. rade a vo výroku II. o priznaní žalovanej v 1. rade náhrady trov konania v rozsahu 100% proti žalobcovi.

Žalovaná v 1. rade má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Trebišov (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) zhora označeným rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal nahradenia prejavu vôle žalovaných v 1. a 2. rade uzavrieť kúpnu zmluvu titulom porušenia jeho predkupného práva pôvodnou spoluvlastníčkou prevádzaného podielu G. J. pri uzavretí darovacej zmluvy zo dňa 14.9.2018.

2. Žalované sa v konaní bránili tým, že vo vzťahu k G. J. sú osobami blízkymi v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka, z ktorého dôvodu G. J. nebola povinná ponúknuť pred uzavretím darovacej zmluvy svoj spoluvlastnícky podiel žalobcovi.

3. Počas konania žalovaná v 2. rade darovacou zmluvou zo dňa 2.11.2021 previedla svoj spoluvlastnícky podiel na žalovanú v 1. rade, z ktorého dôvodu sa žalobca domáhal následne už iba nahradenia prejavu vôle vo vzťahu k žalovanej v 1. rade, avšak žalobu voči žalovanej v 2. rade nezobral späť.

4. Vykonaným dokazovaním vzal súd za preukázané, že ku dňu 27.8.2016 boli na LV č. XX kat. úz. K. zapísaní ako spoluvlastníci parcel č. XXX/X s výmerou 447 m² - zastavaná plocha a nádvorie a č. XXX/X s výmerou 979 m² - záhrada žalobca v podiele 9/32, žalovaná v 1. rade v podiele 18/96, žalovaná v 2. rade v podiele 18/96, G. J. v podiele 12/48 a 3/96 a L. E. E. v podiele 3/48. Darovacou zmluvou zo dňa 14.9.2018 previedla G. J. svoje podiely (spolu 54/192) na žalované v 1. a 2. rade, na každú z nich 27/192 k celku. Darovacou zmluvou zo dňa 2.11.2021 žalovaná v 2. rade previedla svoj podiel 69/192 na žalovanú v 1. rade. Ku dňu 24.3.2022 boli tak na LV č. XX kat. úz. K. zapísaní ako vlastníci parcel č. XXX/X M. XXX/X žalovaná v 1. rade v podieloch 18/96, 3/96, 27/192 a 23/64 (t.j. 138/192) a žalobca v podiele 9/32 (t.j. 54/192). Žalované v 1. a 2. rade sú sestry a vo vzťahu k G. J. sú navzájom sesternicami, keďže matka G. J. a otec žalovaných boli súrodenci. V konaní nebolo sporným, že G. J.

pred uzavretím darovacej zmluvy so žalovanými v 1. a 2. rade neponúkla svoj spoluvlastnícky podiel žalobcovi a rovnako žalovaná v 2. rade pred darovaním svojho podielu žalovanej v 1. rade neponúkla svoj spoluvlastnícky podiel žalobcovi.

5. Právne súd posudzoval vec podľa ust. §§ 34, 40a, 136, 137 ods. 1, 140, 603, 116 a 117 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) a dokazovanie zamerané po zistení nedostatku pasívnej legitímácie žalovanej v 2. rade na zistenie, či G. J. a žalovaná v 1. rade sú osobami blízkymi v zmysle § 116 OZ, pričom vychádzal z čestných vyhlásení G. J. a žalovaných v 1. a 2. rade, z výpovede žalovanej v 1. rade a z výpovede svedkyne G. J..

6. Žalobu voči žalovanej v 2. rade zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie, keďže žalovaná v 2. rade previedla darovacou zmluvou svoje spoluvlastnícke podiely na sporných nehnuteľnostiach na žalovaných v 1. rade, čo nebolo v konaní sporným a stratila tak pasívnu legitímáciu v tomto konaní.

7. Konštatoval, že v zmysle § 116 OZ veta za bodkočiarkou iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby seba navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Zákon teda predpokladá dve podmienky, ktoré musia byť kumulatívne splnené. Prvou podmienkou je rodinný pomer, ktorá podmienka bola splnená, keďže svedkyňa G. J. a žalované boli sesternice, t.j. mali spoločných starých rodičov. K druhej podmienke, t.j. dôvodné pociťovanie ujmy ako vlastnej súd uviedol, že ide pomer, ktorý vychádza zo subjektívneho, vnútorného emocionálneho vzťahu a v zásade niet žiadnych bezprostredne merateľných a paušálnych kritérií/veličín, ktoré by presne vymedzovali, kedy už medzi dotknutými osobami ide o vzťah blízkych osôb a kedy ešte nie. Na preukázanie existencie takéhoto vnútorného vzťahu musia byť dané určité v konkrétnostiach prípadu navonok sa prejavujúce individualizované okolnosti.

8. Z výpovede žalovanej v 1. rade a svedkyne G. J. vzal súd za preukázané, že udržiavajú vzájomný kontakt, ich vzťahy vykazujú značnú intenzitu vzájomnej dôvery, pomoci a spolupatričnosti, cielene sa pravidelne stretávajú, napriek vzdialenosti ich bydlísk (žalovaná v 1. rade žije v F. a G. J. v Trebišove) sú v intenzívnom telefonickom kontakte, vzájomne si poskytujú rady, pomoc, sú si oporou, žalovaná v 1. rade pociťuje vzťah s G. J. ako vzťah sesterský a svedkyňa G. J. dokonca považuje žalovanú v 1. rade za svoju druhú matku, pričom tento ich vzťah je budovaný od detstva, keď trávil spoločne veľa času u spoločných starých rodičov. Žalovaná v 1. rade aj svedkyňa zhodne uviedli, že majú vrúcny a výborný príbuzenský vzťah, udržiavajú kontakty, sporadicky sa navštevujú, dodržiavajú tradície, stretávajú sa na rodinných akciách, zdieľajú svoje osobné a rodinné radosti aj starosti.

9. Súd zdôraznil, že v otázke posúdenia hĺbky/kvality vzájomného vnútorného vzťahu nie je určujúca početnosť priamych stretnutí. Faktický stav, kedy sa konkrétne osoby z objektívnych dôvodov, akým je napr. vzdialenosť bydlísk, vyšší vek, problémy s dopravou atď. dlhodobjšie bezprostredne vôbec nestretnú, nemá zvlášť osobitný vplyv na danosť vnútorného emocionálneho vzťahu. Rovnako sa nevyžaduje, aby tieto osoby viedli spoločnú domácnosť, bývali spolu, mali spoločné príjmy a výdavky a podobne. Vzťah blízkych osôb má základ vo vnútornom emočnom pomere dotknutých osôb. Obdobne aj u osôb zákonom priamo zadefinovaných ako blízkych (príbuzných v priamom rade, súrodenci a manželia) je úplne irelevantné, aká je kvalita či kvantita ich vzájomných faktických kontaktov.

10. Z vykonaného dokazovania súd uzavrel, že žalovaná v 1. rade a G. J. sú v príbuzenskom vzťahu ako sesternice, okrem toho majú veľmi blízky osobný vzťah, intenzitu ktorého možno posúdiť tak, že ak by jedna z nich utrpela ujmu, túto by pociťovala druhá ako vlastnú. Pred uzavretím darovacej zmluvy medzi G. J. a žalovanými preto nedošlo k porušeniu predkupného práva žalobcu, z ktorých dôvodov súd žalobu zamietol.

11. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a priznal ich náhradu úspešným žalovaným proti neúspešnému žalobcovi, keď nevzhladol žiadne dôvody pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

12. Proti tomuto rozsudku, podľa obsahu odvolania proti výroku o zamietnutí žaloby voči žalovanej v 1. rade, v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e/, f/ a h/ CSP a navrhol zmeniť napadnutý rozsudok tak, že súd nahradí vyhlásenie vôle žalovanej v 1. rade, že ako predávajúca uzatvára kúpnu zmluvu so žalobcom ako kupujúcim o predaji spoluvlastníckeho podielu vo výške 81/736 k celku na pozemkoch parc. č. XXX/X M. XXX/X, zapísaných na LV č. XX v kat. úz. K.

za kúpnu cenu vo výške 2.670,36 €, pričom kúpna zmluva tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku a prizná mu proti žalovanej v 1. rade náhradu trov konania v celom rozsahu. Namietal záver súdu, že daryňa a žalované sú osobami blízkymi v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka, pretože púha intenzita vzťahu medzi príbuznými nie je postačujúcou podmienkou pre splnenie kritéria o blízkych osobách. Podľa jeho názoru nebola splnená zákonná podmienka, že by dôvodne pociťovali ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, ako vlastnú ujmu. Poukázal na to, že súdna prax výnimočne uznáva sestrenice za blízke osoby, kedy boli finančne alebo inak odkázané jedna na druhú alebo bývajú v spoločnej domácnosti, majú spoločné finančné účty alebo spoločné príjmy a výdavky. V prejednávanej veci však verbálne svedectvo žalovanej v 1. rade a G. J. nebolo preukázané inými dôkazmi. Navyše svedectvo G. J. nie je dôveryhodné, pretože bola to ona, ktorá porušila predkupné právo žalobcu. Žalované dôkazné bremeno neunesli, pretože použili iba slovné vyjadrenia bez jediného relevantného dôkazu. Stačilo pritom, aby ich súd vyzval na predloženie výpisov hovorov z ich mobilných telefónov aspoň za jediný mesiac ako dôkaz ich nepravdivých tvrdení. Na vyvrátenie tvrdení žalovaných o rodinných tradíciách, prejavoch starostlivosti, vzájomnej dôvere, pomoci a spolupatričnosti žalobca uviedol, že v prípade vyhlásenia konkurzu na bratranca žalovaných A. K. ako jedného zo spoluvlastníkov dotknutých nehnuteľností žalované svojmu bratrancovi nepomohli a neodkúpili jeho podiely na dotknutých nehnuteľnostiach v rámci konkurzného konania. Poukázal tiež na to, že žalované podali žalobu o neplatnosť kúpnej zmluvy, ktorou žalobca nadobudol svoj podiel na spornej nehnuteľnosti, ktorú následne zobrali späť zrejme z dôvodu, že nemajú šancu na úspech v spore. Podľa jeho názoru teda súd nesprávne vyhodnotil dôkazy a vo veci dospel k nesprávnemu právnemu záveru.

13. Žalované vo vyjadrení k odvolaniu navrhli rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať im plnú náhradu trov odvolacieho konania. Argumentovali tým, že žalovaná v 2. rade stratila pasívnu legitímáciu v konaní tým, že svoj spoluvlastnícky podiel k dotknutým nehnuteľnostiam previedla na žalovanú v 1. rade, preto vecne správne rozhodol súd prvej inštancie, pokiaľ žalobu voči nej zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie.

13.1. Správny je podľa ich názoru aj záver súdu, že žalovaná v 1. rade a daryňa G. J. sú blízkymi osobami v zmysle § 116 OZ, keďže bol preukázaný jednak rodinný vzťah medzi nimi (sesternice), ako aj pociťovanie ujmy jednej z nich druhou ako vlastnej. V celom rozsahu sa ohľadne tejto otázky stotožnili s argumentáciou súdu prvej inštancie v bodoch 50 až 54, ktorú v odvolaní podrobne uviedli. Keďže súd vychádzal výlučne zo skutkových záverov, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania, jeho právny záver o prevode spoluvlastníckeho podielu medzi G. J. a žalovanou v 1. rade ako blízkymi osobami vychádza zo skutkových záverov, ktoré majú oporu vo vykonanom dokazovaní a správny je preto aj právny záver o nedôvodnosti žalobcom podanej žaloby.

14. Žalobca v replike v podstatnej časti zopakoval dôvody podaného odvolania a žalované v duplike zotrvali na dôvodoch uvedených vo vyjadrení k odvolaniu.

15. Ďalšie vyjadrenia v spore podané neboli.

16. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. e/, f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

17. Podľa obsahu odvolania a navrhovaného odvolacieho petitu (ako má rozhodnúť odvolací súd) žalobca napáda rozsudok iba v časti zamietnutia žaloby voči žalovanej v 1. rade a súvisiaci výrok o náhrade trov konania medzi ním a žalovanou v 1. rade a domáha sa teda zmeny rozsudku iba vo vzťahu k žalovanej v 1. rade, čomu nasvedčuje aj písomný návrh kúpnej zmluvy, ktorá má byť súčasťou zmeneného rozsudku, kde ako predávajúca je uvedená iba žalovaná v 1. rade ako aktuálna vlastníčka dotknutých spoluvlastníckych podielov.

18. Rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby voči žalovanej v 2. rade a vo výroku o náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanou v 2. rade preto nebol predmetom odvolacieho prieskumu, v tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť a žalovaná v 2. rade nebola ani stranou sporu v odvolacom konaní.

19. Rozsudok je v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby voči žalovanej v 1. rade a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanou v 1. rade vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP v tomto rozsahu potvrdil.

20. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 5. marca 2024 o 9.25 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 207, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 27. februára 2024 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

21. Žalobca uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e/, f/ a h/ CSP, t. j. súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (e), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

22. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e/ CSP (súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností) je potrebné uviesť, že súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy stranami sporu. Najmä nevykoná dôkazy na preukázanie skutočností, ktoré z hľadiska hmotného práva nie sú významné a dôkazy nadbytočné, t. j. ku skutkovým okolnostiam, ktoré už boli preukázané iným spôsobom alebo sú založené na zhodnom tvrdení strán. Neúplné zistenie skutkového stavu je však odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal stranou navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť, avšak iba samotná okolnosť, že nevykonal dôkazy stranami navrhnuté, nemôže byť v sporovom konaní spôsobilým odvolacím dôvodom. Z povahy veci vyplýva, že strana, ktorá v odvolaní uplatní tento odvolací dôvod, súčasne označí dôkaz, ktorý, hoci bol navrhovaný, nebol vykonaný a uvedie právne významné skutočnosti, ktoré hoci boli tvrdené, súd prvej inštancie nezisťoval, najmä preto, že ich nepovažoval za právne významné a ďalej, že musí ísť len o skutočnosti a dôkazy uplatnené už v konaní pred súdom prvej inštancie.

23. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP (do 30.6.2016 s ust. § 132 O.s.p.), a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

24. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP (do 30.6.2016 z ust. § 133 až 135 O.s.p.).

25. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP (rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

26. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

27. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonal všetky stranami sporu navrhnuté dôkazy (žalobca žiadne ďalšie dôkazy nenavrhol vykonať), vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil a nebolo zistené žiadne porušenie procesných práv ani žiadne vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, ktoré by mohli mať za následok

nesprávne rozhodnutie v spore, preto odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

28. Správne, podrobné a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku v napadnutej časti, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na všetky relevantné otázky súvisiace s predmetnom sporu.

29. Žalobca v podstatnej časti v odvolaní už len opakuje argumenty uvádzané v konaní pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto jeho odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožnili prijať iné závery.

30. Nebol tak naplnený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/, ani odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

31. Žalobca nedôvodne vytyka súdu nevykonanie ďalších dôkazov, pričom ako príkladmo uvádza výpis hovorov žalovanej v 1. rade a svedkyne G. J., keďže takýto dôkaz nenavrhol vykonať žiadna zo sporových strán, pričom žalobca neuviedol žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že tento dôkaz nemohol bez svojej viny uplatniť už v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 písm. d/ CSP).

32. Žalobca neuviedol žiadne dôkazy, ktoré by boli navrhnuté stranami sporu, ktoré by boli spôsobilé preukázať, resp. vyvrátiť právne významnú skutočnosť – existenciu vzťahu blízkych osôb medzi žalovanou v 1. rade a svedkyňou G. J. a ktoré by neboli súdom prvej inštancie vykonané, z ktorého dôvodu nie je naplnený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e/ CSP.

33. Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého žalovaná v 1. rade a G. J. sú osobami blízkymi v zmysle ust. § 116 Občianskeho zákonníka, preto v súvislosti s uzavretím darovacej zmluvy medzi G. J. a žalovanou v 1. rade, ktorou G. J. previedla svoj spoluvlastnícky podiel k dotknutým nehnuteľnostiam na žalovanú v 1. rade, nedošlo k porušeniu predkupného práva žalobcu v zmysle § 140 OZ, z ktorých dôvodov nebolo možné žalobe žalobcu vyhovieť. K porušeniu predkupného práva nedošlo ani v prípade darovacej zmluvy uzavretej medzi žalovanými v 1. a v 2. rade, keďže ide o sestry, ktoré v zmysle § 116 OZ sú blízkymi osobami.

34. Súd svoje úvahy, ako dospel k vyššie uvedeným záverom, podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav a právne predpisy, ktoré aplikoval, tieto úvahy sú správne, niet v nich žiadneho logického rozporu a odvolací súd sa s nimi v plnom rozsahu stotožňuje a na tomto mieste ich neopakuje.

35. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd uvádza nasledovné:

36. Predmetom konania je žaloba o nahradenie prejavu vôle žalovanej v 1. rade uzavrieť so žalobcom kúpnu zmluvu k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XX, kat. úz. K., v rozsahu spoluvlastníckeho podielu 81/736 k celku, ktorý žalovaná v 1. rade mala získať darovacou zmluvou od pôvodnej spoluvlastníčky G. J. (a aj darovacou zmluvou od svojej sestry žalovanej v 2. rade), čím malo dôjsť k porušeniu predkupného práva žalobcu, ktorému G. J. svoj spoluvlastnícky podiel neponúkla na predaj.

37. Podstatným z hľadiska rozhodnutia v spore bolo vyriešenie otázky, či G. J. a žalovaná v 1. rade boli osobami blízkymi v zmysle § 116 OZ, keďže išlo o sesternice, a teda nie príbuzné v priamom rade, či súrodencov (žalované v 1. a 2. rade boli sestry, a teda ich vzťah ako blízkych osôb v konaní sporný nebol – poznámka odvolacieho súdu).

38. Súd preto správne zameral dokazovanie na zistenie, či žalovaná v 1. rade a G. J. sú blízkymi osobami v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka.

39. V konaní nebolo sporným, že ide o sesternice, spornou však bola skutočnosť, či ich vzťah dosahuje takú intenzitu, že by ujmu jednej z nich druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú. Na preukázanie intenzity vzájomného vzťahu žalovaná v 1. rade predložila čestné prehlásenia svoje, žalovanej v 2. rade a G. J. a v konaní navrhla vykonať dôkaz jednak svojim výsluchom, ako aj výsluchom svedkyne G. J..

40. Z týchto dôkazov vzal súd za preukázaný veľmi blízky osobný vzťah medzi žalovanou v 1. rade a svedkyňou G. J., intenzitu ktorého možno posúdiť tak, že by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá pociťovala ako vlastnú.

41. Žalobca bol osobne prítomný na pojednávaniach, na ktorých bola vypočutá žalovaná v 1. rade, ako aj svedkyňa, pričom žalobca na týchto pojednávaniach žiadnym spôsobom nespochybnil skutočnosti, ktoré vyplynuli z ich výpovedí, nemal žiadne otázky vo vzťahu k nim a nenavrhoval vykonať ani žiadne dôkazy, ktoré by mali vyvrátiť skutočnosti zistené ich výpoveďami v nadväznosti na ich písomné čestné vyhlásenia, ako aj čestné vyhlásenie žalovanej v 2. rade. Jedinou otázkou žalobcu vo vzťahu k svedkyňi G. J. bolo, či má nejaké relevantné písomné dôkazy o tom, že jej sesternica je blízkou osobou, na čo svedkyňa uviedla, že písomné dôkazy nemá, keďže sú pokrvné príbuzné. Aj keď teda spochybňoval existenciu blízkeho vzťahu medzi svedkyňou a žalovanou v 1. rade, táto vyplynula iba z tej skutočnosti, že intenzitu blízkeho vzťahu považoval za potrebné preukazovať písomnými dôkazmi.

42. Žalobca ani na výzvu sudkyne žiadne návrhy na doplnenie dokazovania neuviedol a intenzitu vzťahu medzi svedkyňou a žalovanou v 1. rade nespochybňoval ani skutočnosťami, ktoré následne uviedol v odvolaní a ktoré sa týkali vzťahu svedkyne a žalovanej v 1. rade k A. K., bratrancovi žalovaných.

43. Žalovaná v 1. rade tak preukázala svoju procesnú obranu, že nevznikla jej povinnosť uzavrieť so žalobcom kúpnu zmluvu, keďže k porušeniu jeho predkupného práva daryňou G. J. nedošlo vzhľadom na charakter vzťahu medzi žalovanou v 1. rade a G. J.. Túto procesnú obranu žalovanej v 1. rade žalobca nebol spôsobilý vyvrátiť inými dôkazmi a neunesol tak dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení v žalobe, že došlo k porušeniu jeho predkupného práva uzavretím darovacej zmluvy medzi G. J. a žalovanou v 1. rade resp. v čase podania žaloby aj medzi G. J. a žalovanou v 2. rade.

44. Odvolací súd na tomto mieste poukazuje aj na ustanovenia CSP upravujúce tzv. procesné bremená resp. povinnosti, a to povinnosť tvrdenia a dôkazu, t.j. bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať. Bremeno tvrdenia spočíva v tom, že účastník, ktorý má povinnosť tvrdenia, nesie tiež zodpovednosť za to, že sa súd potrebnú skutočnosť dozvie. Ak toto bremeno neunesie, prejaví sa to z jeho strany negatívne na výsledku sporu. Dôkazná povinnosť je povinnosť účastníka označiť dôkazné prostriedky k preukázaniu tvrdených skutočností. Táto povinnosť je sprevádzaná inštitútom dôkazného bremena spočívajúceho v povinnosti dokazovať skutkové okolnosti predpokladané právnu normou, na základe ktorej účastník uplatňuje deklarované právo. Pokiaľ sa mu to nepodarí a dôkazné bremeno neunesie, prejaví sa to v procesnej rovine v podobe neúspechu v spore. Dôkazné bremeno vždy zaťažuje toho účastníka, ktorý má v konečnej fáze procesu dokázať pravdivosť určitého tvrdenia, ktorým odôvodňuje svoj návrh prednesený súdu.

45. Pre účinné spochybnenie skutočností, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov, nestačilo ich púhe popretie žalobcom, ale žalobca mal ponúknuť na vyvrátenie týchto tvrdení dôkazy, spôsobilé preukázať opak, k čomu však v konaní nedošlo.

46. Nedôvodne preto žalobca namieta, že súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnemu záveru o intenzite vzťahu medzi žalovanou v 1. rade a G. J. ako vzťahu blízkych osôb.

47. K jeho námietke, že o takýto vzťah by mohlo ísť iba v ojedinelých prípadoch, kedy sesternice by boli navzájom finančne na seba odkázané alebo by bývali v spoločnej domácnosti, alebo by mali spoločné účty, spoločné príjmy a výdavky, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že medzi osobami, ktorých vzťah je posudzovaný z hľadiska naplnenia podmienky definovanej v § 116 Občianskeho zákonníka, časť za bodkočiarkou, sa nevyžaduje vedenie spoločnej domácnosti ani žiadna finančná či iná závislosť alebo odkázanosť týchto osôb, spoločné bývanie, spoločné uhrádzanie výdavkov, bezprostredná faktická pomoc resp. starostlivosť a podobne.

48. Nenáležitá je požiadavka žalobcu o potrebe preukázania intenzity vzťahu medzi žalovanou v 1. rade a svedkyňou aj inými dôkazmi ako verbálnym svedectvom. Vzťah blízkych osôb má jednoznačne základ vo vnútornom emočnom pomere dotknutých osôb a v zásade niet žiadnych bezprostredne merateľných a paušálnych kritérií, ktoré by presne vymedzovali, kedy už medzi dotknutými osobami ide o vzťah osôb blízkych a kedy ešte nie, pričom pri posudzovaní tohto vzťahu súd nevychádza z duševných stavov určitej osoby, ale posudzuje tento vzťah z hľadiska objektívneho a spoločenského, prihliadajúc na všetky okolnosti daného prípadu. Existenciu vnútorného emočného vzťahu teda posudzuje na základe určitých vonkajších prejavov správania sa dotknutých osôb, teda na základe navonok sa prejavujúcich individualizovaných okolností, a to práve výsluchom dotknutých osôb. Existenciu vnútorného emocionálneho vzťahu dotknutých osôb je možné preukazovať aj svedeckými výpoveďami tretích osôb, takéto dôkazy však strany sporu, teda ani žalobca v konaní vykonať nenavrhli a nedôvodne preto žalobca namieta nevykonanie ďalších bližšie nešpecifikovaných dôkazov na preukázanie intenzity vzťahu medzi svedkyňou G. J. a žalovanou v 1. rade.

49. K tvrdenej nevieryhodnosti svedkyne G. J. z dôvodu, že táto svedkyňa porušila predkupné právo odvolací súd uvádza, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané porušenie zákonných povinností touto svedkyňou, teda porušenie predkupného práva, a preto tento argument žalobcu neobstojí.

50. Pri dôkaze výpoveďou svedka súd musí hodnotiť vierohodnosť výpovede s prihliadnutím na to, aký vzťah má svedok k stranám sporu a k prejednávanej veci a aká je jeho rozumová a duševná úroveň, na okolnosti, ktoré doprevádzali jeho vnímanie skutočností, o ktorej vypovedá, na spôsob reprodukcie týchto skutočností, na správanie pri výpovedi a na poznatky získané na základe hodnotenia iných dôkazov (do akej miery je dôkaz výpoveďou svedka súladný s inými dôkazmi, či im odporuje, prípadne, či sa vzájomne dopĺňajú); celkové posúdenie uvedených hľadísk následne poskytuje záver o pravdivosti či nepravdivosti tvrdených skutočností.

51. V prejednávanej veci výpoveď svedkyne G. J. je v súlade s ostatnými v spore vykonanými dôkazmi, o svojom vzťahu k žalovaným vypovedala zhodne, ako to uviedla žalovaná v 1. rade vo svojej výpovedi a obe žalované v čestných prehláseniach a zo spisu nevyplývajú ani iné skutočnosti, ktoré by mohli spochybníť vierohodnosť výpovede tejto svedkyne.

52. Nenáležitá je aj poukazovanie na vzťah žalovaných a A. K., ich bratranca, keďže tento vzťah nebol relevantný z hľadiska rozhodnutia v spore a zo vzťahu žalovaných a A. K. resp. zo vzťahu svedkyne G. J. a A. K. (svedkyňa a A. K. sú súrodenci) nemožno bez ďalšieho vyvodzovať charakter vzťahu medzi svedkyňou G. J. a žalovanou v 1. rade.

53. Navyiac žalovaná v 1. rade vo svojej výpovedi uviedla, že snažili sa pomôcť aj A. K., ktorý bol bratom G. J., keď sa dostal do finančných problémov, takisto chcel svoj spoluvlastnícky podiel darovať žalovanej v 1. rade, avšak vklad na katastri sa neuskutočnil z dôvodu vyhláseného konkurzu a práve v tomto konkurze získal spoluvlastnícky podiel 9/32 žalobca.

54. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdil v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP vrátane výroku o náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanou v 1. rade.

55. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanou v 1. rade bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. Žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný, nemá preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania a vznikla mu povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania úspešnej žalovanej v 1. rade v plnom rozsahu. Odvolací súd preto zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanej v 1. rade náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP), zohľadňujúc ust. § 251 CSP.

56. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 373 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).